

Accountantsverslag

Boekjaar 2016

Omgevingsdienst Rivierenland

An independent member of Baker Tilly International

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Bestuurlijke samenvatting	6
2. Aard en reikwijdte van de werkzaamheden	7
3. Accountantscontrole	8
4. Kwaliteit van de verslaglegging	11
5. Financiële positie en resultaat	12
6. Overige aandachtspunten	13

VERTROUWELIJK

Omgevingsdienst Rivierenland
Aan de leden van het algemeen bestuur

Breda, maart 2017

Betreft: Accountantsverslag bij de jaarrekening 2016

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voor u ligt het accountantsverslag dat wij hebben opgesteld op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2016 van de Omgevingsdienst Rivierenland.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole hebben wij in dit accountantsverslag opgenomen. Bij deze jaarrekening is door ons een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Dit accountantsverslag doet geen afbreuk aan ons oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de baten en lasten over het boekjaar en de activa en passiva in overeenstemming met het BBV en dat deze in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand is gekomen.

Wij bedanken de directie en de betrokken medewerkers van de Omgevingsdienst Rivierenland voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly Berk N.V.

drs. R.G. de Kort RA
Verantwoordelijk accountant

1. Bestuurlijke samenvatting

Als accountant van uw organisatie hebben wij de controle van de jaarrekening uitgevoerd op basis van de kaders en normen die door de wetgever als ook door u als algemeen bestuur aan ons zijn meegegeven.

In dit accountantsverslag doen wij verslag van de uitkomsten van ons onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatige totstandkoming van de lasten en baten en de activa en passiva in de jaarrekening 2016.

In hoofdstuk 3 van dit accountantsverslag gaan wij met name in op die zaken die van belang zijn voor u als algemeen bestuur. Wij ondersteunen u daarbij in uw controlerende rol en uw besluitvorming rondom de jaarrekening.

Bij de jaarrekening die voorligt hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het aspect getrouwheid als ook voor het aspect rechtmatigheid. Wij gaan er vanuit dat de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld respectievelijk goedgekeurd door het algemeen bestuur.

2. Aard en reikwijdte van de werkzaamheden

2.1 Opdracht

In overeenstemming met de van u verkregen opdracht hebben wij de jaarrekening over boekjaar 2016 van de Omgevingsdienst Rivierenland gecontroleerd.

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening hebben wij de goedkeuringstolerantie gehanteerd in overeenstemming met het Besluit Accountscontrole Decentrale Overheden (BADO). Hieruit volgt dat wij voor de jaarrekening een tolerantie voor fouten van € 133.000 (1% van de lasten inclusief toevoeging aan de reserves) hebben gehanteerd en een tolerantie voor onzekerheden van € 399.000 (3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves). In dit accountantsverslag rapporteren wij onze bevindingen met financieel belang hoger dan € 13.300.

2.2 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd.

In het kader van de waarderingsgrondslagen komen zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordelingen en onzekerheden en/of bijzondere transacties. In het verslagjaar 2016 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties.

3. Accountantscontrole

3.1 Geen sprake van niet-gecorrigeerde afwijkingen

Naar aanleiding van de door ons verrichte werkzaamheden hebben wij geen niet-gecorrigeerde afwijkingen en/of onzekerheden geconstateerd.

3.2 Oordeel in de controleverklaring

Bij de jaarrekening over boekjaar 2016 verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring waarvan de oordeelparagraaf als volgt luidt:

Naar ons oordeel:

- *geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Omgevingsdienst Rivierenland op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);*
- *zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.*

De strekking van onze controleverklaring is gebaseerd op de veronderstelling dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de leden van het algemeen bestuur.

3. Accountantscontrole

3.3 Geen (materiële) afwijkingen die in het oordeel moeten worden betrokken in het kader van begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op Artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting, via de verordening op het financieel beheer en het controleprotocol.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen brengt het risico met zich mee dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota rechtmatigheid die door de commissie BBV is uitgebracht. Een belangrijke inhoudelijke aanvulling betreft de vaststelling, dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de gemeenteraad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven, wordt betrokken. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In de jaarstukken 2016 legt het dagelijks bestuur in de toelichting op het overzicht van baten en lasten verantwoording af over de realisatie van de lasten en baten ten opzichte van de begroting na wijziging.

Uit de analyse blijkt een overschrijding van de begrote lasten voor de volgende programma's:

- Programma 4 Ketentoezicht heeft een overschrijding van € 49.447

Overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten als gevolg van inhuur van specialistische diensten van andere Omgevingsdiensten. Vooraf is moeilijk in te schatten welke inhuur benodigd is. De inhuur past binnen het beleid van de ODR. Daarnaast worden de hogere lasten gedekt door bijdragen vanuit de participanten. Hierdoor telt de overschrijding niet mee als onrechtmatigheid in ons oordeel.

3. Accountantscontrole

3.4 Opvolging actiepunten uit managementletter 2016

In de managementletter hebben wij gerapporteerd over de mogelijke risico's binnen de inkopen en daarbij verzocht om een analyse uit te voeren op de verstrekte inkoopopdrachten in 2016 om vast te stellen dat die in overeenstemming met de Europese richtlijnen ten aanzien van aanbestedingen hebben plaatsgevonden. Deze analyse is uitgevoerd door ODR. Daaruit kan worden geconcludeerd dat alle inkopen conform de Europese richtlijnen ten aanzien van aanbestedingen hebben plaatsgevonden.

3.5 Schattingen

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat de organisatie schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het dagelijks bestuur. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld.

De belangrijkste schattingen in de jaarrekening zijn:

Belangrijke schattingen	Beoordeling	Toelichting
Waardering van de materiële vaste activa	Akkoord	De gehanteerde afschrijvingstermijn is aanvaardbaar.

Wij zijn van mening dat het dagelijks bestuur bij het maken van schattingen consistent heeft gehandeld.

4. Kwaliteit verslaggeving

4.1 Jaarverslag

De jaarstukken 2016 bestaan uit "het jaarverslag" en "de jaarrekening". In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting zoals in het boekwerk "jaarrekening" is opgenomen. Het jaarverslag valt hierdoor niet onder de accountantscontrole.

Wij hebben het jaarverslag gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Op grond van bovenstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het jaarverslag:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

4.2 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op 1 januari 2014 in werking getreden. De WNT stelt maxima aan de bezoldiging van topfunctionarissen. In de WNT wordt het begrip topfunctionaris nader gedefinieerd; het wetsvoorstel 'Aanpassingswet WNT' benadrukt dat alleen sprake is van een topfunctionaris als sprake is van leidinggeven aan de gehele organisatie. In de WNT worden ook maxima aan bezoldiging van de topfunctionaris gesteld van € 179.000 (2015: € 178.000; 2014: € 230.474). De bezoldiging van topfunctionarissen in deeltijd of met een aanstelling korter dan 12 maanden in een boekjaar, wordt omgerekend naar een voltijdsbezoldiging. De WNT bevat een openbaarmakingsverplichting van de bezoldiging van topfunctionarissen via de jaarrekening van de organisatie en inzending aan de (vak)minister. Voor andere functionarissen geldt alleen een openbaarmakingsverplichting bij overschrijding van de bezoldigingsnorm.

In de jaarrekening van Omgevingsdienst Rivierenland over boekjaar 2016 is op juiste wijze rekening gehouden met de bepalingen uit de WNT.

5. Financiële positie en resultaat

Algemene beschouwing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is opgenomen hoeveel risico's zich met welke frequentie en omvang naar alle waarschijnlijkheid voor zullen doen ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling. De 8 grootste risico's zijn hierbij specifiek benoemd. Tevens is berekend welk weerstandsvermogen benodigd is ter dekking van deze risico's, is aangegeven welke weerstandscapaciteit beschikbaar is en wat het ratio van het weerstandsvermogen is. Ultimo 2016 resulteert dit in een benodigd weerstandscapaciteit van € 207.594. Hierbij wordt verondersteld dat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen. Wij onderschrijven deze veronderstelling. Beschikbaar is een weerstandscapaciteit van € 252.074. Dit resulteert in een ratio van het weerstandsvermogen van 1,2. Dit betekent dat het weerstandsvermogen als ruim voldoende aangemerkt.

In de paragraaf is eveneens inzicht gegeven in de belangrijkste risico's die zich in 2016 hebben voorgedaan. Hierdoor is niet alleen zicht op de verwachte risico's, maar is ook inzichtelijk welke risico's daadwerkelijk plaatsvinden. Dit geeft op transparante wijze inzicht in het risicomanagement. Door de vergelijking met de ingeschatte risico's toe te voegen wordt het inzicht in de mate van inschatting en beheersing geoptimaliseerd.

De gemeenschappelijke regeling heeft de benodigde weerstandscapaciteit omlaag bijgesteld. Het omlaag bijstellen van het weerstandsvermogen is het gevolg van het invoeren van het individueel keuze budget. Dit risico is daarom niet meer opgenomen en zorgt voor een daling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het resultaat voor bestemming bedraagt in 2016 € 0,4 miljoen (2015: € 0,4 miljoen positief). De (per saldo) onttrekkingen aan de reserves bedragen € 0,03 miljoen (2015: € 0,05 miljoen) waardoor het resultaat na bestemming € 0,4 miljoen voordelig bedraagt (2015: € 0,4 miljoen voordelig). Bij de aangepaste begroting is uitgegaan van een gerealiseerd resultaat na bestemming van € 0 miljoen voordelig. Wij hebben vastgesteld dat de onttrekkingen uit de reserves rechtmatig zijn.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeenschappelijke regeling bedraagt 52% (2015: 43%). Dit betekent dat de gemeenschappelijke regeling een gezonde financiële positie heeft.

6. Overige aandachtspunten

6.1 Overige dienstverlening -> onafhankelijkheid accountant

Baker Tilly Berk heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly Berk. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly Berk en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly Berk en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- Intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- Reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- Roulatie van externe accountants op de opdracht.

Wij zijn van mening dat wij in relatie tot uw organisatie onafhankelijk, in overeenstemming met de ViO (Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants), hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

6.2 Fraude

Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240: "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten".

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag. Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico's binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico's.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude.

6. Overige aandachtspunten

6.3 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij onderzoeken de geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover wij dat noodzakelijk achten in het kader van de controle van de jaarrekening. De accountantscontrole kan daarom leiden tot andere constatering dan wanneer een gericht onderzoek naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking wel zou plaatsvinden. Aan ons is ook geen opdracht verstrekt met dit doel. De door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben evenwel geen bevindingen opgeleverd die wij in dit kader onder uw aandacht moeten brengen.

Contactgegevens:

drs. R.G. (Rachel) de Kort RA
Verantwoordelijk accountant
M: 06 – 13 25 17 67
E: r.dekort@bakertillyberk.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly Berk N.V.
Bijster 55
Postbus 3814
4800 DV Breda
T: 076 – 525 00 00

www.bakertillyberk.nl